

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК імені ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Тема № 2.2: *Організаційна структура і тактика дій мотострілецької (танкової) роти противника.*

Заняття 5: *Основи методики оцінки противника командиром взводу.*

МЕТА ЗАНЯТТЯ

В кінці заняття кожен курсант повинен зрозуміти методику оцінки противника

Навчальні питання:

- 1. Роль і місце оцінки противника у процесі прийняття рішення.*
- 2. Порядок оцінки противника під час організації бою (тактичних) дій.*

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тактика танкових підрозділів (танкова рота). Навчальний посібник. А.М.Андрієнко, М.В.Годій, Р.В.Слободянюк. Львів: НАСВ, 2016. с.46-47,73-104.
2. Розвідка в батальйоні. Навчальний-методичний посібник/ В.А. Ожаревський [та інші]. – Львів: АСВ, 2014. с.69-90.
3. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗСУ, частина II (батальйон, рота) - К.2016, ст.1.2.2.
4. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗСУ, частина III (взвод, відділення, екіпаж) - К.2016, ст.1.2.12.5.
5. Організаційно-штатна структура 1 та 2 АК російсько-терористичних військ на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Довідник. Київ -2016.ДСК.
6. Звіт за результатами роботи мобільних груп в ОТУ в зоні проведення АТО (5.05.16-13.05.16). ВНУ. Київ-2016. ДСК.
7. Інформаційний випуск (випуск 1,2,3). Аналіз досвіду застосування збройних сил РФ у ході агресії Росії проти України. МОУ(ГУР,НДІ). Київ-2017,2018. ДСК .

Поточний контроль

1 варіант	2 варіант	3 варіант	4 варіант
Яке завдання ставиться мср, тр ЗС РФ у наступі, фронт наступу	Яке завдання ставиться мсв, тв ЗС РФ у наступі, фронт наступу мсв, мсвід	Нареслити схему бойового порядку мср, тр в обороні, тактичні нормативи	Нареслити схему бойового порядку мсв, тв в обороні, тактичні нормативи

Збір і вивчення даних обстановки.

Організаційна структура 1 АК російсько-окупаційних військ

Управління 1АК

б р и г а д и

1 омсбр "Славянская"
в/ч 08801
(Комсомольське)

3 омсбр "Беркут"
в/ч 08803
(Горлівка)

5 омсбр "Оплот"
в/ч 08805
(Донецьк)

100 омсбр РГ
(Донецьк)

оабр "Кальмиус"
в/ч 08802
(Донецьк)

окремі полки

9 омсп
в/ч 08819
(Новоазовськ)

11 омсп
в/ч 08818
(Макіївка)

окуп
в/ч 08816
(Донецьк)

окремі батальйони (дивізіони)

отб
в/ч 08810
(Донецьк)

озрдн
в/ч 08817
(Донецьк)

орб
в/ч 08806
(Донецьк)

1 об СпП
в/ч 08808
(Донецьк)

3 об СпП
(Донецьк)

орвб
в/ч 08813
(Донецьк)

обуо
в/ч 08804
(Донецьк)

обмз
в/ч 08812
(Донецьк)

окремі роти

оіср
в/ч 08820
(Донецьк)

ор РЕБ
в/ч 08821
(Донецьк)

батальйони територіальної оборони

1 б ТрО
в/ч 08822

2 б ТрО
в/ч 08823

3 б ТрО
в/ч 08824

4 б ТрО

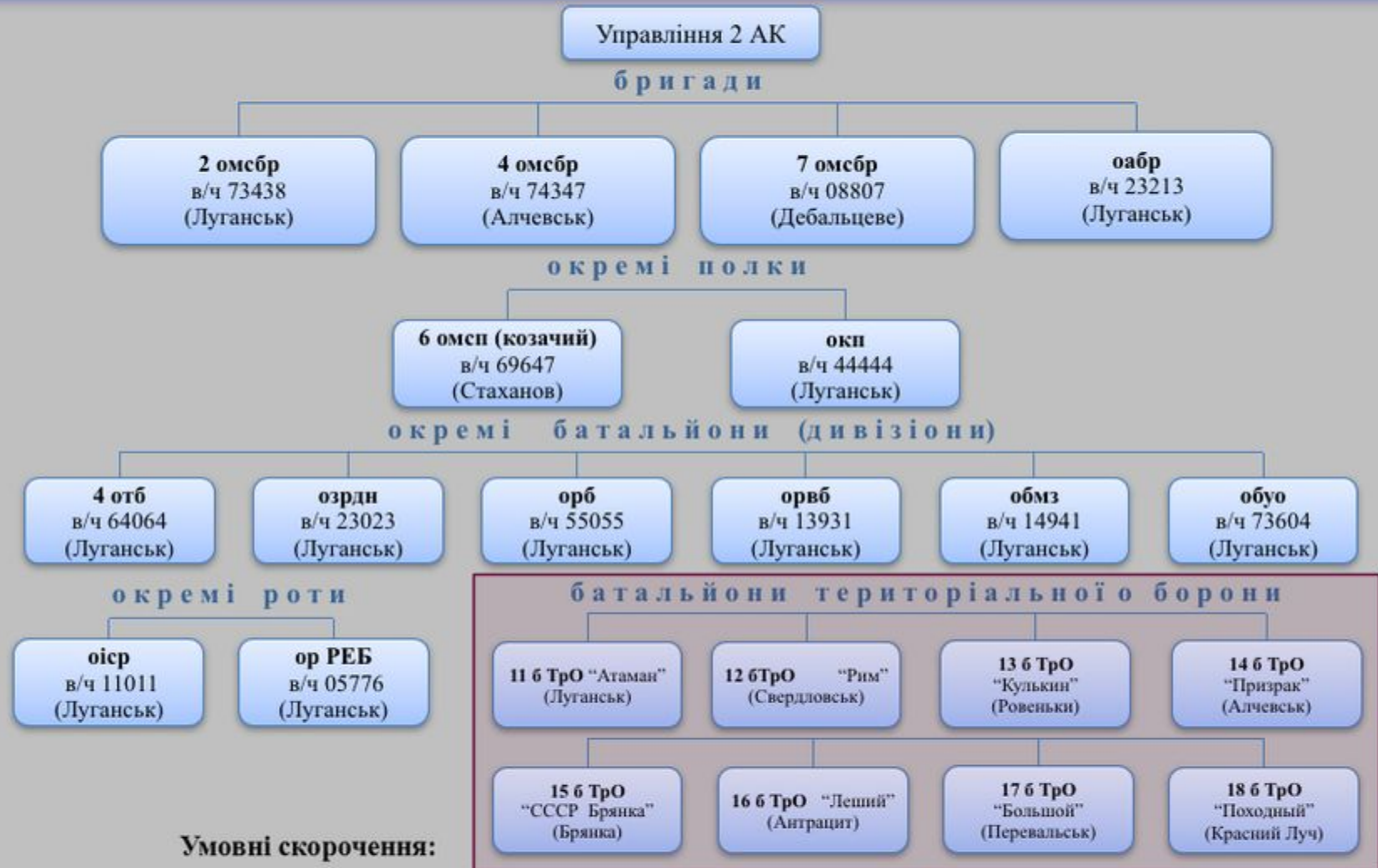
5 б ТрО

Умовні скорочення:

- **омсбр** – окрема мотострілецька бригада;
- **оабр** – окрема артилерійська бригада;
- **омсп** – окремий мотострілецький полк;
- **окуп** – окремий комендантський полк;
- **отб** – окремий танковий батальйон;
- **озрдн** – окремий зенітно-ракетний дивізіон;
- **орб** – окремий розвідувальний батальйон;

- **об СпП** – окремий батальйон спеціального призначення;
- **орвб** – окремий ремонтно-відновлювальний батальйон;
- **обуо** – окремий батальйон управління і охорони;
- **обмз** – окремий батальйон матеріального забезпечення;
- **оіср** – окрема саперно-інженерна рота;
- **ор РЕБ** – окрема рота радіо-електронної боротьби;
- **б ТрО** – батальйон територіальної оборони.

Організаційна структура 2 АК російсько-окупаційних військ

Умовні скорочення:

- **омсбр** – окрема мотострілецька бригада;
- **оабр** – окрема артилерійська бригада;
- **омсп** – окремий мотострілецький полк;
- **окп** – окремий комендантський полк;
- **отб** – окремий танковий батальйон;
- **об СпП** – окремий батальйон спеціального призначення;
- **орвб** – окремий ремонтно-відновлювальний батальйон;
- **обуо** – окремий батальйон управління і охорони;
- **обмз** – окремий батальйон матеріального забезпечення;
- **оіср** – окрема саперно-інженерна рота;

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. Роль і місце оцінки противника у процесі прийняття рішення.

Оцінювання противника – це творча робота командира з визначення бойового складу, положення і стану угруповання противника та прогнозування його майбутніх дій.

Оцінювання противника проводиться під час прийняття командиром рішення на бій, оцінка противника – це безперервний процес який ведеться , як до початку бою (бойових дій), так і в ході бою та після його закінчення, - як у воєнний, так і у мирний час. Іншими словами, оцінка противника є кінцевим результатом всієї розвідувальної діяльності.

Оцінка противника – надзвичайно складний і відповідальний процес. Складність його полягає у тому, що більших здобутих у різний час розвідувальних відомостей на час їхнього вивчення і аналізу характеризують минулі події. Щоб вірно оцінити ці відомості, їх необхідно трансформувати. Тобто привести до одного певного часу роботи командира і дій підрозділів у теперешній час і в майбутньому. Іншими словами, треба досить реально уявити модель майбутніх, найбільш імовірних дій противника, про які відомості повністю відсутні, або їх дуже мало.

Відповідальність оцінки противника полягає у тому, що на основі сформульованих висновків командир приймає рішення. Отже від ступеня достовірності оцінки противника і ступеня ймовірності спрогнозованих його дій залежить правильність прийняття рішення, і, врешт-решт, результат усього бою. **Саме цим визначається роль оцінки противника у процесі прийняття рішення командиром.**

Із усіх елементів оцінки обстановки **оцінка противника** є найбільш важливим і динамічним елементом обстановки. **Це - об'єкт бойового впливу.** Від його дій багато в чому залежать наші дії. Тому оцінку обстановки рекомендується починати з оцінки противника.

Оцінка противника передбачає ґрунтовний аналіз даних, які про нього відомі, вивчення його положення, складу, стану, забезпеченості, бойових можливостей і можливого характеру дій.

На цій підставі визначаються способи і послідовність розгрому противника.

Командир оцінює противника **перед усім фронтом дій підрозділу та на флангах.**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОТИВНИКА:

- *склад;*
- *стан;*
- *положення;*
- *можливий характер дій;*
- *місця розташування вогневих засобів;*
- *досвід ведення бойових дій на подібній місцевості.*

Оцінювання противника є **суб'єктивним процесом**.

Вирішальною мірою вірність його кінцевих результатів залежить від професіоналізму, у першу чергу, посадових осіб, які її проводять.

Для **якісного оцінювання противника командир взводу необхідно виключно добре знати:**

- організаційно-штатну структуру підрозділів і частин противника, його ОВТ, причому не тільки кількісні показники, але й якісні характеристики та їх можливості;
- тактику дій противника, сучасні погляди його військових фахівців на застосування підрозділів та частин, особливо важливим при цьому є знання досвіду бойового застосування збройних сил противника в останніх воєнних конфліктах;
- тактичні нормативи застосування його частин та підрозділів;
- розвідувальні ознаки об'єктів і заходів щодо підготовки противника до тих чи інших дій;
- методика, за якою необхідно проводити оцінювання.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

2. Порядок оцінки противника під час організації бою (тактичних) дій.

Робота командира з **підготовки бою (дій)** розпочинається з отриманням бойового наказу, бойового або попереднього бойового розпорядження і продовжується впродовж усього періоду часу, відведеного на приведення підрозділу в готовність до виконання бойового завдання.

У роті (взводі) основу цієї роботи складає **процес підготовки бою (ППБ)** – комплекс організаційних і практичних заходів, які виконує командир для планування бою (дій) і підготовки підрозділу до виконання бойового завдання.

Він **включає вісім взаємопов'язаних етапів:**

1. **Отримання бойового завдання.**
2. Доведення попереднього бойового розпорядження.
3. Розробка попереднього плану бою (дій).
4. Підготовка підрозділу та переміщення.
5. Проведення рекогносцировки.
6. Завершення планування бою (дій).
7. Видача бойового наказу.
8. Перевірка готовності.

Перший етап ППБ – отримання бойового завдання. Він включає: усвідомлення отриманого бойового завдання та проведення розрахунку часу.

Під час **усвідомлення завдання** командир роти (взводу) повинен з'ясувати: вид майбутнього бою (дій); район виконання завдання; час готовності до дій та інші зазначені у ньому питання. На основі усвідомлення отриманого завдання командир: уточнює перелік даних, які необхідно підготувати за свої війська, **противника** і місцевість для виконання ППБ; визначає першочергові заходи, які необхідно виконати для підготовки підрозділу до дій та проводить розрахунок часу.

ПБР 1 (попереднє бойове розпорядження), як правило, вказується: **відомості про противника**; бойове завдання підрозділу або вид бою (дій), до якого бути готовим; район (місце) виконання завдання; першочергові завдання з підготовки особового складу, озброєння і військової техніки до майбутніх дій, завдання з розвідки противника і місцевості.

Третій етап ППБ (процес підготовки бою) – розробка попереднього плану включає: **аналіз завдання**, розробку варіантів дій, аналіз варіантів дій, порівняння та вибір остаточного варіанту дій.

Аналіз завдання проводиться з метою вивчення вихідних даних для планування бою (дій). Він включає вивчення бойового завдання та **оцінювання обстановки**

Оцінювання обстановки здійснюється постійно протягом усього ППБ за складовими: **противник**, свої війська, місцевість і погодні умови, час, цивільне середовище.

Під час оцінювання противника командир роти (взводу) вивчає: положення, стан, склад, характер дій, місця розташування його ПУ і вогневих засобів, можливості щодо ведення активних дій і застосування засобів ураження.

Під **методикою оцінки противника** слід розуміти доцільність, послідовність, зміст, прийоми і методи роботи командира з оцінки противника, які зведені до певної системи.

Методика оцінки противника включає такі **основні етапи**:

1. Підготовка вихідних даних:

- добування і збір розвідувальних відомостей і даних;
- опрацювання розвідувальної інформації.

2. Оцінка противника:

- визначення бойового складу, положення і стану підрозділів противника;
- прогнозування можливого характеру дій противника.

3. Формулювання та обґрунтування висновків із оцінювання противника

Підготовка вихідних даних для оцінювання противника.

Підготовка вихідних даних є найбільш відповідальним етапом оцінювання противника, від якого залежить правильність формулювання у подальшій роботі кінцевих висновків.

Суть етапу полягає у забезпеченні посадових осіб необхідною інформацією, на основі якої здійснюється оцінка противника.

Робота з підготовки вихідних не може бути достатньо результативною без наявності певної бази даних, у якій повинна бути накопичена вже відома інформація про противника і яка має постійно оновлюватися.

База даних, що створюється, повинна містити інформацію щодо організаційно- штатної структури формувань противника, їх чисельного складу, ТТХ та бойових можливостей озброєння і техніки, а також нормативів застосування військ і зброї.

Основними джерелами надходження розвідувальної інформації є такі:

- Розвідувальні органи, які ведуть розвідку.
- Вищий та взаємодіючий штаби.
- Полонені, перебіжчики, місцеві жителі.
- Документи, зразки озброєння і військові техніки, які захоплені у противника.
- Довідковий матеріал (довідники, карти, описи та ін.)

Опрацювання розвідувальної інформації в інтересах оцінки пртивника включає:

1. Первинне вивчення розвідувальних відомостей.
2. Облік.
3. Аналіз.
4. Узагальнення розвідувальних відомостей.

Визначення бойового складу. положення і стану противника:

- загальновійськові підрозділи;
- засоби ВТЗ і ЗМУ;
- артилерійські і мінометні підрозділи;
- підрозділи ППО;
- протитанкові засоби;
- авіація (ДПЛА);
- підрозділи спеціальних військ, розвідки і РЕБ;
- система управління військами і зброєю;
- характер оборони, система інженерного обладнання і характер місцевості у районі розташування противника.

Визначення бойового складу противника:

ОШС, нумерація і належність підрозділів.

Визначення положення:

Розташування елементів бойового порядку на місцевості.

Визначення стану:

стан системи управління;

укомплектованість;

втрати і можливості щодо їх поповнення;

бойові можливості підрозділів;

характеристики і можливості ОВТ;

забезпеченість МТЗ;

рівень підготовки, морально-психологічний стан, бойовий досвід.

Спрогнозувати **можливий характер** дій противника означає визначити:

по-перше, мету, яку він ставить перед собою у майбутньому бою і можливий задум його дій для досягнення цієї мети;

по-друге, на основі спрогнозованих мети і задуму дій – можливу кількість і щільність сил і засобів противника за напрямками, рубежами, ділянками; його сильні і слабкі місця; ураження яких підрозділів противника може різко знизити його бойові можливості; об'єкти, які треба знищити в першу чергу.

Формулювання та обґрунтування висновків із оцінювання противника.

Майже вся робота, яка здійснюється на етапі оцінювання противника, має глибоко **індивідуальний розумовий характер. Результати ж цієї роботи повинні бути донесені до якнайширшого кола споживачів, насамперед, старших начальників, підлеглих підрозділів, сусідів. Тому необхідно у підсумку сформулювати висновки із оцінювання противника.**

Формулювання висновків – це приведення результатів всієї роботи з оцінювання противника до коротких, чітких і, так би мовити, «військових» стандартних фраз, висловів, речень, які повинні бути лаконічними і зрозумілими усім споживачам, та не допускати невірної їх тлумачення.

Усі висновки, які сформульовані як наслідок оцінювання противника, мають бути обгрунтованими відповідними розрахунками, проведеними на ЕОМ або ручним способом, підтвердженими різного роду довідками та іншими матеріалами.

Висновки із оцінювання противника відображаються майже у всіх бойових, а також інформаційних документах. Кожен бойовий наказ, бойове розпорядження чи розпорядження за видом забезпечення починається з викладення даних про противника. На кожну робочу карту кожної посадової особи – від командувача до командира взводу – також наносяться дані про противника, отримані в результаті його оцінювання.

Отже, висновки із оцінювання противника відображаються у таких документах.

Бойові:

- а) графічні** – рішення, плани, робочі карти та ін.;
- б) текстуальні** – бойові накази і розпорядження, пояснювальні записки, розвідувальні донесення та ін.

Інформаційні:

- а) графічні** – схеми, планшети, електронні табло, екрани, дисплеї, довідкові карти, таблиці, графіки тощо.
- б) текстуальні** – розвідувальна інформація, різні довідкові документи.

Зміст інформації про противника у бойових документах завжди - повинен задовольняти таким вимогам:

- відповідати за обсягом і змістом призначенню документа;**
- урахувати висновки із оцінки противника, зроблені старшим начальником;**
- мати мінімум надмірної інформації;**
- сприяти єдиному розумінню дій противнику та їх впливу на хід бою.**

На підставі проведеної роботи командир взводу робить **ВИСНОВКИ, в яких визначає:**

- **можливий характер дій, шляхи висування та рубежі розгортання противника.**
- **віддалення противника і можливий характер дій, можливості щодо ведення розвідки, повітряного нападу і дистанційного мінування**
- **вірогідні напрямки, рубежі, райони можливих дій ДРГ, літаків і вертольотів, висадки тактичного повітряного десанту**
- **при атаці противника послідовність і спосіб завдання ураження (розгрому) противника (розвідки, невеликих груп, ДРГ) з визначенням порядку вогневого ураження противника при виконанні кожного вирішального завдання у ході бою та введення противника в оману;**
- **побудови бойового порядку,**
- **визначаються сильні та слабкі сторони противника;**
- **зміст бойових завдань доданих підрозділів, вогневих засобів.**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- **1. Вивчити: основи методики оцінки противника командиром взводу.**
- **2. Законспектувати в робочому зошиті: основні положення з вказаного переліку літератури та презентації.**
- **3. Підготуватись до семінарського заняття за темою №2.2.**
- **4. Тема і навчальні питання самостійних занять:**
 - **Тема 2.2. Організаційна структура і тактика дій мотострілецької (танкової) роти противника. Зан.6. Основи методики оцінки противника командиром взводу.**
 - 1. Роль і місце оцінки противника у процесі прийняття рішення.**
 - 2. Порядок оцінки противника під час організації бою (тактичних) дій.**

СЛАВА УКРАЇНІ!

